

Vakıf Üniversitelerinde Kontenjan Boşluğunun Nedenleri ve İleriye Dönük Tehlikeler

Prof.Dr. Hasan AMCA
Doğu Akdeniz Üniversitesi
Mühendislik Fakültesi Dekanı

6-7 Kasım 2009 – Samsun 19 Mayıs Üniversitesi - MDK

Gündem

- Vakıf Üniversitesi **Nedir**
- Vakıf Üniversiteleri **Hangi Şartlarda Kurulur**
- VÜ'nin **Güncel Sorunları**
- **Boş Kontenjanların Nedenleri**
- VÜ'ni Yakın Zamanda Bekleyen **Tehlikeler**
- Alınması Gereken **Önlemler**

Vakıf Üniversitesi Nedir

- Vakıf üniversitesi,
  - Doğrudan devlete bağlı olmayan,
  - 2547 sayılı kanun hükümleri uyarınca kurulan
  - Bir vakıf tarafından özerk olarak işletilen üniversitedir

VÜ Hangi Şartlarda Kurulur

- Vakıflarca üniversite kurulabilmesi için,
  - VÜ'nin **en az iki Fakülteden** oluşması,
  - Fakültelerin bünyelerinde **fen ve edebiyat** alanları ile ilgili eğitim **programlarının** mevcut olması,
  - üniversitenin eğitim-öğretime başlayacağı yıl bu programlara **öğrenci alınacağıının taahhüt edilmesi** gereklidir

VÜ'nin Güncel Sorunları

- Boş Kontenjanlar ve Çetin Rekabet
- Sürekli Değişen Devlet Politikası
- Sürdürülebilirlik
  - Öğretim Üyesi Kalitesi v.s. Öğrenim Harcı
  - Uluslararası Rekabet v.s. Coğrafik Ödeme Gücü
- Öğretim Üyesi Kadrosu

Boş Kontenjanların Nedenleri

- ★ Esas neden: Devlet üniversitelerinde kontenjanların yaklaşık yüzde 15 arttırılması
- ★ YÖK'ün önümüzdeki yıldan itibaren katsayı farkını kaldırarak olması, tercih yapmayı düşünen aday sayısını azalttı
- ★ Liselerin dört yıla çıkarılması nedeniyle, hazırlık sınıfı okuyan Anadolu lisesi öğrencileri bu yıl 11'inci sınıfta okuyor
- ★ Meslek Yüksekokullarının bölüm adı değişikliği
  - Sait Gürsoy, Sabah Gazetesi, 1 Kasım 2009

Boş Kontenjanların Nedenleri

- ★ Liselerde yaklaşık 3 Fen alanı sınıfına karşı, 1 Türkçe-Matematik, Sosyal veya Dil sınıfı var
- ★ Bu yüzden, **SAY 2** puanıyla öğrenci alan bölümlerde, geçen yıla nazaran yaklaşık yüzde 20 gibi öğrenci kaybı olurken, bu oran, EA 2 bölümlerinde daha arttı
  - Sait Gürsoy, Sabah Gazetesi, 1 Kasım 2009

Boş Kontenjanların Nedenleri

- Fakat, en önemli ve VÜ için **tehlikeyi kalıcı kılan neden!!!**
  - **Üniversiteye giremeyen** 1 Milyondan civarında gencin yığıldığı kitle
  - Son 3 yılda bu **kitle yok oldu**
  - Vakıf üniversitelerine giren kitle **bu öğrenciler idi**
- Bu olayı rakamlarla izleyelim...

Boş Kontenjanların Nedenleri

Çizelge 1. 2008-ÖSYS'ye İlişkin Sayısal Bilgiler

ÖSYS'YE BAŞVURAN ADAY SAYISI	1.646.376
145 ve ÜSTÜNDE PUAN ALAN ADAY SAYISI	1.405.307
165 ve ÜSTÜNDE PUAN ALAN ADAY SAYISI	1.293.253

Çizelge 2. 2006 Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Devlet Üniversiteleri	163.844	189.306	353.150
Vakıf Üniversiteleri	24.045	11.226	35.271
KKTC Üniversiteleri	9.250	1.495	10.745
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	2.989		2.989
TOPLAM	200.128	202.027	402.155

Çizelge 3. 2006 Örgün Yükseköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans		Önlisans		Toplam	
	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş
Devlet Üniversiteleri	156.120	7.724	180.594	8.712	336.714	16.436
Vakıf Üniversiteleri	16.111	7.934	10.195	1.031	26.306	8.965
KKTC Üniversiteleri	2.731	6.519	707	788	3.438	7.307
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.232	1.757	-	-	1.232	1.757
TOPLAM	176.194	23.934	191.496	10.531	367.690	34.465

Çizelge 4. 2006 Açıköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Kontenjan Sınırlaması Olmayanlar	149.317	70.132	219.449
Kontenjanı Sınırlı Olanlar	2.870	500	3.370
TOPLAM	152.187	70.632	222.819

Çizelge 2. 2007 Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Devlet Üniversiteleri	167.010	194.332	361.342
Vakıf Üniversiteleri	25.039	12.271	37.310
KKTC Üniversiteleri	10.732	1.810	12.542
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.953		1.953
TOPLAM	204.734	208.413	413.147

Çizelge 3. 2007 Örgün Yükseköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans		Önlisans		Toplam	
	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş
Devlet Üniversiteleri	166.410	600	188.273	6.059	354.683	6.659
Vakıf Üniversiteleri	21.298	3.741	10.337	1.934	31.635	5.675
KKTC Üniversiteleri	4.463	6.269	523	1.287	4.986	7.556
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.353	600	0	0	1.353	600
TOPLAM	193.524	11.210	199.133	9.280	392.657	20.490

Çizelge 4. 2007 Açıköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Kontenjan Sınırlaması Olmayanlar	139.445	91.194	230.639
Kontenjanı Sınırlı Olanlar	2.594	500	3.094
TOPLAM	142.039	91.694	233.733

Çizelge 2. 2008 Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Devlet Üniversiteleri	225.035	227.028	452.063
Vakıf Üniversiteleri	32.080	27.552	59.632
KKTC Üniversiteleri	13.526	2.280	15.806
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.943	-	1.943
Toplam	272.584	256.860	529.444

Çizelge 3. 2008 Örgün Yükseköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans		Önlisans		Toplam	
	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş
Devlet Üniversiteleri	224.910	125	220.416	6.612	445.326	6.737
Vakıf Üniversiteleri	30.929	1.151	19.045	8.507	49.974	9.658
KKTC Üniversiteleri	7.751	5.775	392	1.888	8.143	7.663
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.640	303	-	-	1.640	303
Toplam	265.230	7.354	239.853	17.007	505.083	24.361

Çizelge 4. 2008 Açıköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları

	Lisans	Önlisans	Toplam
Kontenjan Sınırlaması Olmayanlar	195.020	130.318	325.338
Kontenjan Sınırlaması Olanlar	2.594	500	3.094
Toplam	197.614	130.818	328.432

Çizelge 2. Örgün Yükseköğretim Programlarının Kontenjanları 2009

	Lisans	Önlisans	Toplam
Devlet Üniversiteleri	259.914	264.874	524.788
Vakıf Üniversiteleri	39.591	34.029	73.620
KKTC Üniversiteleri	14.940	1.510	16.450
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	2.291	150	2.441
Toplam	316.736	300.563	617.299

Çizelge 3. Örgün Yükseköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları 2009

	Lisans		Önlisans		Toplam	
	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş	Yerleşen	Boş
Devlet Üniversiteleri	253.184	6.730	224.866	40.008	478.050	46.738
Vakıf Üniversiteleri	31.411	8.180	13.591	20.438	45.002	28.618
KKTC Üniversiteleri	4.130	10.810	143	1.367	4.273	12.177
Diğer Ülkelerdeki Üniversiteler	1.372	919	31	119	1.403	1.038
Toplam	290.097	26.639	238.631	61.932	528.728	88.571

Çizelge 4. Açıköğretim Programlarına Yerleşen Aday Sayıları 2009

	Lisans	Önlisans	Toplam
Kontenjan Sınırlaması Olmayanlar	138.624	114.875	253.499
Kontenjan Sınırlaması Olanlar	2.850	1.600	4.450
Toplam	141.474	116.475	257.949

Boş Kontenjanların Nedenleri

2006, 2007, 2008 ve 2009 Yıllarında ÖSYS'ye Başvuran Aday Sayılarının (2008-ÖSYS'ye başvuran sayıları 8.4.2008'deki geçici sayılardır)

		2006 ÖSYS	2007 ÖSYS	2008 ÖSYS	2009 ÖSYS
Son sınıf düzeyinde	Son sınıf öğrencisi	720.671	732.799	221.507	567.903
	Beklemeli	34.465	61.595	59.925	9.409
Eski mezun	Daha önce üniversiteye yerleştirilmemiş / kaydolmamış	695.894	730.100	956.365	553.511
	Üniversitede kayıtlı öğrenci	220.978	154.966	249.461	220.986
	Üniversiteden kaydı silinmiş		50.520	82.745	55.557
	Üniversite mezunu	80.840	39.625	67.919	43.984
TOPLAM		1.678.383	1.776.443	1.644.073	1.451.350

Boş Kontenjanların Nedenleri

2006-2009 YILLARI ARASINDA ÖSYM LİSANS PROGRAMI KONTENJANLARI VE YERLEŞTİRİLEN ÖĞRENCİ SAYILARI

		DEVLET	VAKIF	KKTC	DİĞER	TOPLAM
2006	KONTENJAN	163.844	24.045	9.250	2.989	200.128
	YERLEŞEN	156.120	16.111	2.731	1.232	176.194
2007	KONTENJAN	167.010	25.039	10.732	1.953	204.732
	YERLEŞEN	166.410	21.298	4.463	1.353	193.524
2008	KONTENJAN	225.035	32.080	13.526	1.943	272.584
	YERLEŞEN	224.910	30.929	7.751	1.640	265.230
2009	KONTENJAN	259.914	39.591	14.940	2.291	316.736
	YERLEŞEN	253.184	31.411	4.130	1.372	290.097

Çizelge 7. 2006 Öğrenim Durumuna Göre Başvuran ve Yerleşen Aday Sayıları

OGRENİM DURUMU	Başvuran	Yerleşen			Toplam
	Aday Sayısı	Lisans	Onlisans	AOF	
Son Sınıf Düzeyinde	720.671	64.490	95.634	36.840	196.964
Önceki Yıllarda Yerleşmemiş	695.894	100.863	75.692	120.409	296.964
Daha Önce Yerleşmiş	220.978	10.068	19.032	51.101	80.201
Bir Yükseköğretim Programını Bitirmiş	40.840	773	1.138	14.469	16.380
TOPLAM	1.678.383	176.194	191.496	222.819	590.509

Çizelge 7. 2007 Öğrenim Durumuna Göre Başvuran Yerleşen Aday Sayıları

Öğrenim Durumu	Başvuran	Yerleşen			Toplam
	Aday Sayısı	Lisans	Onlisans	AOF	
Son Sınıf Düzeyinde	801.232	67.128	104.600	38.755	210.483
Önceki Yıllarda Yerleşmemiş	693.322	111.823	71.377	116.041	299.241
Daha Önce Yerleşmiş	242.264	13.710	21.823	62.854	98.387
Bir Yükseköğretim Programını Bitirmiş	39.623	863	1.333	16.083	18.279
TOPLAM	1.776.441	193.524	199.133	233.733	626.390

Çizelge 7. 2008 Öğrenim Durumuna Göre Başvuran ve Yerleşen Aday Sayıları

	OSYS'ye	Yerleşen			Toplam
	Başvuran	Lisans	Onlisans	AOF	
Son Sınıf Düzeyinde	287.132	71.462	47.677	28.837	147.976
Önceki Yıllarda Yerleşmemiş	913.344	164.750	142.495	185.658	492.903
Daha Önce Yerleşmiş	377.720	25.614	45.949	93.009	164.572
Bir Yükseköğretim Programını Bitirmiş	68.104	3.398	3.720	20.896	28.014
Disiplin Suçu Dışında Atılmış	76	6	12	32	50
TOPLAM	1.646.376	265.230	239.853	328.432	833.515

Çizelge 7. 2009 Öğrenim Durumuna Göre Başvuran Yerleşen Aday Sayıları

Öğrenim Durumu	Başvuran	Yerleşen			Toplam
	Aday Sayısı	Lisans	Önlisans	AÖF	
Son Sınıf Düzeyinde	582.617	145.239	107.063	41.134	293.436
Önceki Yıllarda Yerleşmemiş	514.398	111.616	84.975	131.696	328.287
Daha Önce Yerleşmiş	310.249	29.252	43.638	73.150	146.040
Bir Yükseköğretim Programını Bitirmiş	44.021	3.984	2.948	11.948	18.880
TOPLAM	1.451.350	290.097	238.631	257.949	786.677

VÜ'ni Yakın Zamanda Bekleyen Tehlikeler

- Global Krizin Etkileri
- Moody's Raporu:
  - "Özel Kolejlerin/Öniversitelerin önemli bir çoğunluğu, 2009-2010 Akademik Yılında öğrenim harcı gelirlerinde önemli bir düşüş beklemektedir"
  - Source: **Chronicle of Higher Education**

VÜ'ni Yakın Zamanda Bekleyen Tehlikeler

- **Çağ Nüfusu** kadar Devlet Üniversitesi Kontenjanı
- **Yurt dışındaki ucuz üniversitelerin** YÖK tarafından tanınması
- **AB'ye yeni giren ülkelerle** kısa sürede rekabet koşulları

Alınması Gereken Önlemler

* Kaliteli Eğitim

- İyi Öğrenciler Çekerek,
- Program Eğitim Hedeflerini iyi tasarlayarak
- Sürekli Gelişme Göstererek
- Müfredatları Sürekli Güncelleyerek
- Öğretim Elemanı Kadrosunu Geliştirerek
- Altyapı ve Olanakları Geliştirerek
- Güçlü Kurumsal Yapılanma

* Verimli İş-Yönetim-Eğitim Modelleri

Eastern Mediterranean University Campus

